

Nr 489

Av herr **Oskarson m. fl.**, om *höjda anslag till militära frivilligorganisationer.*

(Lika lydande med motion nr 674 i Första kammaren)

»Alla frivilligorganisationer fyller var och en på sitt sätt viktiga funktioner i våra försvarsansträngningar och utgör ett verksamt stöd för vårt reguljära försvar. Framför allt ges här möjligheter för enskilda medborgare till aktiva insatser för att stärka vårt försvar. Vår ökade fritid har vidgat möjligheterna för de olika frivilligorganisationerna att vinna nya grupper av medborgare för sin verksamhet till gagn för försvaret. Den utbildningsverksamhet som organisationerna bedriver ger på samma sätt som många andra fritidsverksamheter tillfällen till kamratskap och stärkande friluftsliv i skog och mark. Men den ger därutöver kunskaper som är till glädje och nytta för den enskilde samtidigt som den ger en personlig tillfredsställelse över att kunna göra en bättre insats för våra försvarsansträngningar.»

»Det är av avgörande betydelse för vår värnkraft att den obligatoriska tjänstgöring, som kräves av medborgarna inom värnpliktssystemets ram, fullgöres i en positiv anda med en god vilja att göra insatsen så effektiv som möjligt. Vi har också all anledning att vara nöjda med våra dagars värnpliktiga. Men ett ytterligare plus skulle vinnas med en ökad anslutning till våra frivilliga försvarsorganisationers utbildningsarbete.»

Vi vill helt instämma i dessa båda uttalanden hämtade från försvarsministern statsrådet Anderssons anförande vid Frivilliga försvarets dag å Axvalla hed den 26 maj 1963.

I sin strävan att lösa dessa för vårt land och försvar så väsentliga uppgifter brottas frivilligorganisationerna i sitt dagliga arbete med betydande svårigheter. En av dessa, som för samtliga organisationer framstår som mycket påtaglig, är rekrytering av nya medlemmar som efter utbildning skall kunna ställas till krigsmaktens förfogande. Svårigheterna sammanhänger dels med att människorna har fått större möjligheter att utnyttja fritiden, vilket medfört att konkurrensen om deras intresse har blivit hårdare och dels med bristen på aktiva funktionärer. Det sista förhållandet beror på att organisationerna icke har möjlighet att ersätta sina funktionärer ens för de direkta ekonomiska förluster dessa gör i samband med sin verksamhet, t. ex. löneavdrag, utgifter för ersättare i hemmet, kostnader

för resor och transporter m. m. En förbättring av arbetsförhållandena inom organisationen framstår därför som mycket angelägen.

Organisationerna har också i avsikt att förbättra arbetsförhållandena såväl centralt som regionalt vid årets äskanden gjort framställningar om anslag för ersättning till aktiva funktionärer. Anslagsäskandena är förhållandevis sett mycket blygsamma men för organisationerna som sådana mycket betydelsefulla och i många fall avgörande för deras fortsatta insatser inom frivilligt försvarsarbete.

För att tillgodose de stora krav på frivillig befälsutbildning som ställs av det enligt riksdagens beslut våren 1966 reformerade värnpliktssystemet — VU 60 — avser Centralförbundet för befälsutbildning att pröva nya former av sin kursverksamhet. Som ett led i denna strävan planeras en ny form av hemortsutbildning, s. k. lokala krigsförbandskurser. Denna försöksverksamhet framstår som särskilt angelägen och får genom de förslag angående begränsning av årets repetitionsövningar som föreligger ökad aktualitet. I denna utbildning kan man nämligen nå ett stort antal av det värnpliktiga befälet på de förband som enligt turordningen skulle repetitionsövats innevarande år. Härigenom ges tillfälle att i någon mån motverka den minskning av beredskapen som de inställda repetitionsövningarna oneligen kommer att medföra. De anslag som begärts för detta ändamål bör ställas till organisationens förfogande.

Inom flera av frivilligorganisationerna sker en omfattande utbildning av s. k. B-personal. Denna ställes till krigsmaktens förfogande under begränsad tid, t. ex. vid mobilisering och liknande tillfällen. Denna utbildning sker i dag helt med organisationernas egna medel. Som exempel kan nämnas att under 1964—1965 utbildades enligt uppgift från Sveriges lottakårer omkring 1 500 B-lottor för en kostnad av ca 125 000 kronor. Enligt nu gällande bestämmelser får statsmedel icke tas i anspråk för denna verksamhet. Vi anser detta förhållande orimligt och föreslår att för utbildning av B-personal inom krigsmakten frivilligorganisationerna får använda sig av till förfogande ställda statliga medel.

Vi bedömer det som synnerligen angeläget att i det rådande rekryteringsläget vad avser frivillig personal stimulerande åtgärder vidtas. Organisationerna bör snarast komma i åtnjutande av de av oss föreslagna förbättrade villkoren utan att pågående utredningar, där dessa berörda problem ingår som delfrågor, avvaktas.

Av de anslagsökningar vi gör framställning om hänför sig 410 000 kr. till Frivillig befälsutbildning m. m. Av dessa avses för Centralförbundets för befälsutbildning försöksverksamhet 60 000 kr. och för förbundets ersättning till funktionärer 195 000 kr. Till övriga organisationer inom Frivillig befälsutbildning är beräknat 55 000 kr. till Flygvapenföreningarnas riksförbund, 80 000 kr. till Sveriges kvinnliga bilkårens riksförbund, 10 000

kr. till Svenska brukshundsklubben och till Frivilliga motorcykelkåren 10 000 kr. Övriga anslagshöjningar hänför sig till ersättning till funktio- närer enligt följande fördelning: Lottaorganisationen 580 000 kr., Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig 55 000 kr., Frivilliga djursjukvården i krig 37 000 kr. och Frivilliga skytteväsendet 76 000 kr. Om organisationerna tilldelas ovan angivna anslag ger detta dem utrymme för att ersätta sina aktiva för- bunds- och föreningsfunktionärer med 500 kr. per år för flertalet och för ett fåtal 750 kr. Alltså en ganska blygsam ersättning för allt oegennyttigt arbete som nedlägges.

Vi vill slutligen framhålla att vid sidan av den verksamhet som direkt syftar till att utbilda och förse vårt totalförsvaret med personal bedriver flertalet av frivilligorganisationerna en omfattande ungdomsverksamhet. Denna ungdomsrörelse spelar en stor roll i fredssamhället genom att det för många ungdomar innebär möjligheter till en meningsfull sysselsätt- ning. Därutöver sker genom våra frivilligrörelser med sammanlagt över en miljon aktiva och passiva medlemmar en saklig information om vårt för- svar, som i hög grad är ägnad att hos landets medborgare stärka försvars- vilja och motståndskraft.

Med hänvisning till ovanstående vill vi föreslå,

I. att riksdagen måtte till nedan angivna organisationer an- visa:

Frivilliga befälsutbildningsrörelsen m. m.	kr. 5 560 000
Lottaorganisationen	» 2 780 000
Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig	» 380 000
Frivilliga djursjukvården i krig	» 87 000
Frivilliga skytteväsendet	» 2 636 000

II. att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte giva till- känna vad i motionen anförts angående rätten för frivilligor- ganisationer att vid utbildning av B-personal för krigsmaktens räkning ta i anspråk till förfogande ställda statliga medel.

Stockholm den 26 januari 1967

Gunnar Oskarson (h) Bengt-Olof Thylén (h) Eric Krönmark (h)
